

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Augustini in euangelium secundum Iohannem sermones
CXXIII - Cod. Aug. perg. 47**

Augustinus, Aurelius

[Reichenau ?], [14. Jh.]

Sermo CXV

[urn:nbn:de:bsz:31-64194](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-64194)

quam iudaei quise isto modo ad eius interfectionem uel alienos facere uoluerunt. non ut eorum innocentia sed ut dementia monstraretur.

INCIPIT SERMO CXV. DE EO QUOD DICIT. INTROIUIT ITERUM IN PRETORIUM PILATUS. USQ. AD IO. ERAT AUTEM BARABBAS LATRO.

Quid pilatus dixerit. quid uero pilato ipse responderit. isto sermone considerandum atq. tractandum est; cum enim dictum esset iudaeis. accipite eum uos & secundum legem uestram iudicite eum. atq. illi respondissent. nobis non licet occidere quemquam. Introiit iterum in praetorium pilatus & uocauit ihm & dixit ei. Tu es rex iudaeorum? & respondit ihm; atem & ipso hoc dicit. anali tibi dixerunt de me. Sciebat utiq. dñs & quod ipse interrogauit & quod ille responsurus fuit. sed tam dici uoluit. non ut ipse sciret sed ut scriberetur quod nos uoluit ut sciremus. Respondit pilatus; numquid ego iudaeus sum. gens tua & pontifices tradiderunt te mihi. quid fecisti? Respondit ihm. Regnum meum non est de mundo hoc; si ex hoc mundo esset regnum meum. ministri mei decertarent ut non traderer iudaeis. Nunc autem regnum meum non est hinc. hoc est quod bonus magister scire nos uoluit; sed prius nobis demonstranda fuerat uana hominum de regno eius opinio. siue gentium siue iudaeorum. a quibus id pilatus audierat. — quasi propterea fuisse & morte plectendus. quod inlicitum affectauerit regnum. uel quoniam solet regnaturis inuidere regnantes. & uidelicet cauendum erat ne huius regnum siue romanis siue iudaeis esset aduersum; poterat autem dñs quod ait regnum meum non est de mundo hoc. & cetera ad primam interrogationem praesidis respondere. ubi ei dixit. Tu es rex iudaeorum. sed eum uicissim interrogans. utrum hoc a semetipso diceret uoluit hoc sibi apud illum fuisse a iudaeis uelut crimen obiectum. patefaciens nobis cogitationes hominum quas ipse nouerat quoniam uanae sunt. — Et post responsionem pilati iam iudaeis & gentibus oportunius aptiusq. respondens. — Regnum meum non est de mundo hoc; quod si interrogante pilato continuo respondisset. non & iam iudaeis sed solis gentibus hoc de se opinantibus respondisse uideretur; nunc uero quonia respondit pilatus. — Numquid ego iudaeus sum. gens tua & pontifices tradiderunt te mihi. — quid fecisti. Abstulit a se suspicionem qua possit putari a semetipso dixisse quod ihm regem dixerat esse iudaeorum. id se a iudaeis audisse demonstrans. Deinde dicendo quid fecisti. satis ostendit illud & pro crimine obiectum. tamquam diceret; si regem tenegas. quid fecisti ut tradereris

ut an audisset ab aliis. illo respondente ostendere

mibi. quasi mirum non esset si puniendus iudici traderetur quise diceret
regem. si autem hoc non diceret & quaerendum ab illo esset quid aliud for-
te fecisset unde tradi iudici dignus esset; Audite ergo iudaei & gentes. audi
circumcisio. audi praepitium. audite omnia regna terrena; Non impedio
dominationem uestram in hoc mundo. regnum meum non est. De hoc
mundo nolite metuere metu uanissimo quo herodes ille maior cum xpi na-
tus nuntiaretur expauit. & tot infantes ut ad eum mors perueniret occidit
timendo quam irascendo crudelior. regnum inquit meum non est de
hoc mundo. ^h uenite credendo. & nolite se uere metuendo. Dicit quidam in
propheta de dō patre. Ego autem constitutus sum rex ab eis super sion
montem sc̄m eius; sed sion illa & mons ille non est in hoc mundo; quod est
enim eius regnum. nisi credentes in eum. quibus dicit de ^{hoc} mundo non est
sicut ego non sum de mundo. quam uis eos esse uellet in mundo. propter
quod de illis dixit ad patrem. Non rogo ut tollas eos de mundo. sed ut ser-
ues eos ex malo. unde & hic non ait. regnum meum non est in hoc mundo
sed non est de hoc mundo; & cum hoc probaret dicens. si ex hoc mundo es
sc̄t regnum meum. ministri mei decertarent ut non traderer iudaeis.
Non ait nunc autem regnum meum non est hic. sed non est hinc. hic est
enim regnum eius usque in finem saeculi. habens inter se commixta zizania
usque ad messem. messis enim est finis saeculi. quando messores uenient
id est angeli & colligent de regno eius omnia scandala. quod utiq. non fi-
erent si regnum eius non esset hic. sed tamen non est hinc. quia peregrina-
tur in mundo; regno suo quippe dicit de mundo non estis. sed ego uos
de mundo elegi. erant ergo de mundo quando regnum eius non erant.
sed ad mundi principem pertinebant. De mundo est ergo ^{quod} quid hominū
a uero quidem dō creatum sed ex adam uitata atq. damnata stirpe gene-
ratum est; factum est autem regnum non iam de mundo. quid quid in
de in xpo regeneratum est; sic enim ^{nos} d̄s eruit de potestate tenebrarum
& transiit in regnum ^{meum} filii ciuitatis suae. De quo regno dicit
regnum meum non est de mundo hoc uel regnum meum non est hinc.
Dixit itaq. ei pilatus; ergo rex es tu. respondit ihs; tudicis quia rex sum
ego. Non quia regem timuit confiteri. sed tudicis. ita libratum est ut neq.
se regem negat. rex est enim cuius regnum non est de hoc mundo. neq.
regem talem se esse fateatur cuius regnum putatur esse de mundo; talem
quippe sentiebat quid dixerat. ergo rex ^{estis} responsus est. tudicis quia
rex sum ego. Dicitur enim tudicis. ac si dictum esset. carnalis carna-
liter dicit. Deinde subiungit; ego in hoc natus sum & ad hoc ueni in
h̄c quid uultis amplius. uenite ad regnum quod non est de hoc mundo;

mundum ut testimonium perhibeam ueritati. Non est producenda
 huius pro nominis syllaba quod ait. In hoc natus sum tamquam dixerit.
 In hac re natus sum, sed corripienda tamquam dixerit. ad hanc re natus sum.
 uel ad hoc natus sum. sicut ait. ad hoc ueni in mundum; in greco namq;
 euangelio nihil est huius loquutionis ambiguum. unde manifestum est
 eum temporalem natiuitatem suam hic commemorasse qua incarnatus
 uenit in mundum. non illam sine initio qua dixerat per quem pater con-
 didit mundum; in hoc ergo se dixit natum. id est propter hoc natum &
 ad hoc uenisse in mundum utiq; nascendo de uirgine. ut testimonium per-
 hibeat ueritati; sed quia non omnium est fides. adiunxit atq; ait. Omnis
 qui est ex ueritate. audit meam uocem; audit utiq; interiorib; uocib;. id est
 ob audit meae uoci. quod tantumdem ualeret si diceret & credit mihi; cum
 itaq; xpi testimonium perhibet ueritati. profecto testimonium perhibet
 sibi; eius quippe uox est. Ego sum ueritas. & dixit alio quoq; loco. Ego tes-
 timonium perhibeo de me. Quod uero ait. Omnis qui est ex ueritate audit
 meam uocem. gratiam commendauit qua secundum propositum uocato
 de quo proposito dicit apostolus. Scimus quia diligentibus dm omnia co-
 operantur in bonum. his qui secundum propositum uocati sunt. proposi-
 tum scilicet uocantis. non uocatorum. quod alibi apertius ita positum est;
 Conlabora euangelio secundum uirtutem di saluos nos facientis & uo-
 cantis uocatione sua sca. non secundum opera nostra sed secundum suum
 propositum & gratiam; nam si naturam cogitemus in qua creati sumus.
 cum omnes ueritas creauerit. quis non est ex ueritate. sed non omnes sunt
 quibus ut audiant ueritatem. hoc est ob audiant ueritati & credant in ue-
 ritate. ex ipsa ueritate praestatur. nullis procul dubio praecedentib;
 meritis. ne gratia non sit gratia; si enim dixisset. Omnis qui audit meam
 uocem ex ueritate est. ideo dictus ex ueritate putaretur. quia obtempera-
 rat ueritati; non autem hoc ait sed ait. Omnis qui est ex ueritate. audit
 meam uocem; ac per hoc non ideo est ex ueritate. quia eius audit uocem.
 sed ideo audit. quia ex ueritate est. id est quia hoc illi donum ex uerita-
 te conlatum est; quod quid est aliud. quam donante xpo credit in xpm.
 Dixit ei pilatus; quid est ueritas. Nec expectauit audire responsum.
 sed cum hoc dixisset. iterum exiit ad iudaeos & dixit eis; nullam in ue-
 nio in eo causam; est autem consuetudo uobis. ut unum dimittam uobis
 in pascha; uultis ergo dimittam uobis regem iudaeorum. credo cu
 dixisset pilatus. quid est ueritas. in mentem illi uenisse conuincit
 & uoluntatem iudaeorum quae seletur eis dimitti unum in pascha. & ideo non

expectauit ut responderet ei ihs. quid est ueritas. nemo rasi fieret & cum se
coluisset mortem quo possit eis per pascha dimitti. quod eum ualde uoluisse
manifestum est. auellitamen ex eius corde non potuit ihm regem esse
iudaeorum. tamquam hoc ibi sicut in titulo ipsa ueritas fixerit. de qua
quid esset interrogauit; sed hoc audito. clamauerunt rursus omnes di
centes. Non hunc. sed barabbam; erat autem barabbas latro. Non repre
hendimus o iudaei quod per pascha liberatis nocentem. sed quod occi
ditis innocentem. quod tamen nisi fieret. uerum pascha non fieret. sed
umbra ueritatis a iudaeis errantibus tenebatur & mirabili dispensatione
diuinae sapientiae per homines fallaces eiusdem umbræ ueritas imple
batur. quia ut uerum pascha fieret. xps uelut ouis immolabatur. hinc
ea sequuntur quae iniuriosa xpo pilatus & cohors eius ingessit. sed alia
disputatione tractanda sunt.

**INCIPIT SERMO CXXVI DE EO QUOD DICIT TUNC AD
PREHENDIT PILATUS IHM ET FLAGELLAUIT USQ. AD
SUSCEPERUNT AUTEM IHM ET EDUXERUNT.**

Cum iudaei clamassent non ihm sibi a pilato dimitti uelle per pas
cha. sed barabbam latronem. non saluatorem sed interfectorem.
non daturam uitae. sed ademptorem. Tunc adprehendit pilatus ihm
& flagellauit; hoc pilatus non ob aliud fecisse credendus est. nisi ut eius
iniuriis iudaei satuti sufficere sibi existimarent & usq. ad eius mortem
saeuere desisterent; ad hoc pertinere quod idem praeses etiam cohortem
suam permisit facere quae sequuntur. aut fortassis & iussit. quamuis hoc
euangelista tacuerit. Dixit enim quid deinde fecerint milites. pilatum
tamen id iussisse non dixit; & milites inquit plectentes coronam de
spinis. imposuerunt capiti eius & ueste purpurea circumdederunt eum
& ueniebant ad eum & dicebant; aue rex iudaeorum. & dabant ei alapas;
sic implebantur quae de se praedixerat xps. sic martyres informabantur
ad omnia quae persequutores libuissent facere perferenda. sicut paulus per
occultata tremenda potentia. commendabatur prius imitanda patien
tia. sic regnum quod de hoc mundo non erat. superbum mundum non
atrocitate pugnandi sed patiendi humilitate uincebat. sic illud granum
multiplicandum seminabatur horribili contumelia. ut mirabili pullu
larum gloria; exiit iterum pilatus foras & dicit eis; Ecce adduco eum
foras. ut cognoscatis quia in eo nullam causam inuenio; Exiit ergo ihs
portans spineam coronam & purpureum uestimentum. & dicit eis;
ecce homo. hinc apparet non ignorante pilato haec a militibus facta